

Είναι μεγάλη μου χαρά και τιμή να σας παρουσιάσω απόψε τη φίλη και συγγραφέα Αφροδίτη Βακάλη, την Αφροδίτη που αναδύθηκε μέσα από τη θάλασσα της λογοτεχνίας μας και μέσα από τα άλλοτε ήρεμα και άλλοτε ταραγμένα κύματα που ορίζουν τη ζωή των ηρώων αυτού εδώ του βιβλίου, με τίτλο «Και γύρω τους η θάλασσα»... Μέσα σε 400 περίπου σελίδες η συγγραφέας πλάθει τους ήρωές της, χτίζει τους χαρακτήρες, τους συνδέει με ορατά και αόρατα νήματα, τους δίνει ζωή και τους αφήνει ελεύθερους να μας παρασύρουν σ' ένα γοητευτικό ταξίδι.

Θα μου πείτε βέβαια πως κάθε συγγραφέας το κάνει αυτό. Βρίσκει το θέμα του, την πλοκή, την ίντριγκα και τοποθετεί τους χαρακτήρες μέσα στο φόντο της δράσης, μέσα στην περιπέτεια. Με τη δύναμη της πέννας του προσπαθεί να μας «βάλει» μέσα σ' αυτήν. Να μας καθηλώσει και να γυρνάμε τις σελίδες με το ενδιαφέρον μας να κορυφώνεται και τα συναισθήματά μας να απογειώνονται.

Τι το διαφορετικό, λοιπόν, έχει το βιβλίο που παρουσιάζουμε σήμερα; Τι καινούργιο ή ιδιαίτερο έχει να προσφέρει στον τεράστιο και πλουσιότατο χώρο της λογοτεχνικής αφήγησης και συγκεκριμένα, του μυθιστορήματος; Μήπως πρόκειται για «ένα ακόμη μυθιστόρημα»; Για ένα ακόμη βιβλίο;

Θα σας απαντήσω μέσα από τη δική μου, προσωπική εμπειρία. Ξεκίνησα να το διαβάζω από απλή περιέργεια. Ήθελα να δω πώς η Αφροδίτη, η φίλη, η συμμαθήτρια, η εκπαιδευτικός, η συνάδελφος, πέρασε το Ρουβίκωνα.

Κι ενώ άρχισα να διαβάζω το «Και γύρω τους η θάλασσα» από περιέργεια, γρήγορα σελίδα τη σελίδα, η περιέργεια μετατράπηκε σε ενδιαφέρον, το ενδιαφέρον σε ενθουσιασμό και όταν έφτασα στο τέλος, συνειδητοποίησα ότι ήταν ένα καλό, ένα πολύ καλό βιβλίο. Ένα βιβλίο που είχε κάτι καινούργιο να πει, τόσο σε επίπεδο μορφής όσο και σε επίπεδο περιεχομένου. Σπάνια διαβάζει κανείς βιβλία που οι περιγραφές δεν κουράζουν. Σπάνια συναντά κανείς ένα ύφος, ένα στιλ τόσο άμεσο, τόσο ζωντανό και «κοφτό», που νομίζεις ότι δε διαβάζεις, αλλά ακούς τα λόγια των προσώπων στ' αυτιά σου.

Ακούς τους ήχους, νιώθεις τις γεύσεις, σχεδόν αισθάνεσαι πάνω σου την αρμύρα της θάλασσας που ξεχύνεται από παντού και σε δροσίζει. Το ύφος της Αφροδίτης έχει ρυθμό. Έχει δύναμη. Έχει ένα ιδιαίτερο και πολύ προσωπικό στίγμα. Δε σε κουράζει και σε καμία περίπτωση δεν κάνει «κοιλιά».

Είναι σαν ένα τραγούδι πότε χαρούμενο και πότε λυπημένο, που το σιγοτραγουδάς κι εσύ, χτυπώντας ρυθμικά το πόδι. Ο τρόπος που είναι τοποθετημένες οι λέξεις, τα ρήματα, τα υποκείμενα, οι διάλογοι, ο ευθύς και ο εξαρτημένος λόγος, δεν είναι καθόλου τυχαίος. Φαίνεται πως είναι προσεγμένος, δουλεμένος.

Ταλέντο και τεχνική έχουν δώσει ένα εντυπωσιακό αποτέλεσμα.

Έπειτα, πέρα από τη γραφή καθαυτή και το καλοδουλεμένο ύφος, είναι τα μοτίβα. Ο καμβάς. Η θάλασσα, η ζωή στο νησί. Οι συνήθειες, οι γιορτές, οι ασχολίες, τα επαγγέλματα, οι προλήψεις και τα έθιμα. Ένας δραματοποιημένος καμβάς, που βρίσκεται σε συνεχή κίνηση, σαν την ίδια τη θάλασσα, ένα μοτίβο ζωντανό, που σε καλεί να συμμετάσχεις, να πας κοντά, να γίνεις κι εσύ ένα με την 'παρέα'.

Δεν υπάρχει στατικότητα παρά μόνο ροή, κίνηση, δράση, σαν την ίδια τη ζωή. Ένα βιβλίο ολοζώντανο. Ένα θέμα δυναμικό, γρήγορο, αεικίνητο. Παρόλα αυτά, τίποτα δεν είναι τοποθετημένο τυχαία, αφημένο στο χώρο όπου διεξάγεται η πλοκή του μυθιστορήματος. Τίποτα δεν καταλαμβάνει όσο χώρο θέλει αυτό. Αντίθετα, ο χώρος, το πλαίσιο είναι αυστηρά καθορισμένο και περιχαρακωμένο. Η τέχνη και το ταλέντο της συγγραφέως κατάφερε κάτι που ίσως ούτε η ίδια φαντάστηκε από την αρχή.

Ο δραματικός χώρος του μυθιστορήματος, το νησί, είναι στην πραγματικότητα μια γιγάντια σκακιέρα. Είναι ένα πεδίο άτυπης και μαζί τυπικής μονομαχίας, όπου θα συναντηθούν και θα συγκρουστούν αιώνια αντίρροπες και αιώνια μοιραίες δυνάμεις: το καλό και το κακό, η αγάπη και το μίσος, η φιλία και η έχθρα, το δίκαιο και το άδικο, το φως και το σκοτάδι. Θέματα που πάντα εξάπτουν τη φαντασία και δίνουν υλικό στην έμπνευση, χάρη στην οποία ο καλός μυθιστοριογράφος δουλεύει την ιστορία του.

Και πάνω σ' αυτή τη ζωντανή σκακιέρα, η Αφροδίτη Βακάλη τοποθέτησε τις φιγούρες της. Τους ήρωες της. Άλλοι εκπροσωπούν τις δυνάμεις του 'καλού' και άλλοι τις δυνάμεις του 'κακού'. Λευκό και μαύρο. Και γύρω τους η θάλασσα. Και εμείς, που παρακολουθούμε με αγωνία την εξέλιξη αυτής της παρτίδας. Αυτού του αγώνα, που αντιπροσωπεύει την ίδια τη ζωή.

Οι φιγούρες όμως αυτές, τα πιόνια, δεν κινούνται σύμφωνα με τη βούληση της συγγραφέως. Ούτε καν σύμφωνα με τη δική τους βούληση. Παίρνουν σάρκα και οστά, αποκτούν προσωπικότητα, έχουν παρελθόν, ζουν το παρόν τους και αμφιταλαντεύονται ανάμεσα σ' αυτό και στο αβέβαιο μέλλον τους. Είναι χαρακτήρες αυτόνομοι, σμιλεμένοι καλά και αυθύπαρκτοι. Δίνουν το δικό τους αγώνα, και τις κινήσεις τους πάνω στη σκακιέρα τις ορίζει μόνο η μοίρα. Άλλοτε τη φτιάχνουν μόνοι τους, άλλοτε την αψηφούν, άλλοτε υποτάσσονται σ' αυτήν...

Κάποιοι νικούν, κάποιοι χάνουν, κάποιοι καταστρέφονται. Η επιτυχία όμως της γραφής είναι ακριβώς αυτή: ότι τα πρόσωπα του μυθιστορήματος είναι ζωντανά, ελεύθερα, ενώ ταυτόχρονα είναι δεμένα μεταξύ τους με σχέσεις κάθε λογής και κινούνται μέσα σ' ένα συγκεκριμένο χώρο και χρόνο. Και σ' αυτή την παρτίδα, δεν έχει μεγάλη σημασία ποιος θα χάσει και ποιος θα νικήσει. Σημασία έχει ότι κερδισμένος θα βγει ο ίδιος αναγνώστης, που θα ζήσει μια συναρπαστική εμπειρία και στο τέλος του βιβλίου, θα νιώσει το κύμα να σκάει δίπλα του και γύρω του. Το κύμα της ζωής των ηρώων. Και της δικής του ζωής.

Και γύρω τους η θάλασσα.

Και γύρω τους το πάθος.

Και γύρω τους η αγάπη.

Σ' ευχαριστούμε, Αφροδίτη Βακάλη, γι' αυτό το γοητευτικό βιβλίο και σε καλωσορίζουμε στη χορεία των νέων λογοτεχνών, που έχουν να μοιραστούν πράγματα και συναισθήματα με τους αναγνώστες τους.